

не відповідало, а навіть своєю байдужістю й своїм попусканням сприяє цим „неодновідальним“ людям, надихає їх на вчинки, за які червоніти доводиться все ж таки їй, а не кому іншому. Бо коли кульгає на обидва коліна такий собі Фімовський, то це його особисте діло. Але коли те ж саме робить політична партія, що претендує на вагу, значіння і вплив, то це—політична розпушта і ніщо інше. І така партія напевне і без політичного капіталу й без невинності зостанеться, все розтринькавши в тих непевних авантюрах.

Ромул.

В міністерствах.

Закон

про заснування дипломатичного представництва в Швейцарії.
1. Заснувати в Швейцарії дипломатичне представництво української держави з 10 жовтня 1918 року.
2. Значити дипломатичне представництво в Швейцарії до другого розряду посольств української держави.
3. Асигнувати в розпорядження міністра закордонних справ, згідно з законом про штати посольств української держави від 14 червня 1918 року, на утримання дипломатичного представництва в Швейцарії з 10-го жовтня 1918 року до 31 грудня, 32277 карбованців 56 коп.
Голова ради міністрів Лизогуб.
Міністр закордонних справ Дорошенко.

Закон

про заснування дипломатичного представництва в Фінляндії.
1. Заснувати в Фінляндії дипломатичне представництво української держави з дня 15 вересня 1918 року.
2. Дипломатичне представництво в Фінляндії значити до другого розряду посольств української держави.
3. Асигнувати в розпорядження міністра закордонних справ з коштів державної скарбниці, згідно з законом від 14 вересня 1918 р., 41833 карбованців на утримання дипломатичного представництва в Фінляндії з дня 15 вересня 1918 року до 31 грудня 1918 року.
Голова ради міністрів Лизогуб.
Міністр закордонних справ Дорошенко.

Закон

про заснування дипломатичного представництва в Швеції.
1. Заснувати в Швеції дипломатичне представництво української держави з дня 15 вересня 1918 року.
2. Дипломатичне представництво в Швеції значити до другого розряду посольств української держави.
3. Асигнувати в розпорядження міністра закордонних справ з коштів державної скарбниці, згідно з законом від 14 вересня 1918 р., 41833 карбованців на утримання дипломатичного представництва в Швеції з дня 15 вересня 1918 року до 31 грудня 1918 року.
Голова ради міністрів Лизогуб.
Міністр закордонних справ Дорошенко.

Закон

про заснування дипломатичного представництва в Данії.
1. Заснувати в Данії дипломатичне представництво української держави з дня 15 вересня 1918 року.
2. Дипломатичне представництво в Данії значити до другого розряду посольств української держави.
3. Асигнувати в розпорядження міністра закордонних справ з коштів державної скарбниці, згідно з законом від 14 вересня 1918 р., 41833 карбованців на утримання дипломатичного представництва в Данії з дня 15 вересня 1918 року до 31 грудня 1918 року.
Голова ради міністрів Лизогуб.
Міністр закордонних справ Дорошенко.

Закон

про заснування дипломатичного представництва в Норвегії.
1. Заснувати в Норвегії дипломатичне представництво української держави з дня 15 вересня 1918 року.
2. Дипломатичне представництво в Норвегії значити до другого розряду посольств української держави.
3. Асигнувати в розпорядження міністра закордонних справ з коштів державної скарбниці, згідно з законом від 14 вересня 1918 р., 41833 карбованців на утримання дипломатичного представництва в Норвегії з дня 15 вересня 1918 року до 31 грудня 1918 року.
Голова ради міністрів Лизогуб.
Міністр закордонних справ Дорошенко.

Закон

про заснування дипломатичного представництва в Естонії.
1. Заснувати в Естонії дипломатичне представництво української держави з дня 15 вересня 1918 року.
2. Дипломатичне представництво в Естонії значити до другого розряду посольств української держави.
3. Асигнувати в розпорядження міністра закордонних справ з коштів державної скарбниці, згідно з законом від 14 вересня 1918 р., 41833 карбованців на утримання дипломатичного представництва в Естонії з дня 15 вересня 1918 року до 31 грудня 1918 року.
Голова ради міністрів Лизогуб.
Міністр закордонних справ Дорошенко.

Закон

про заснування дипломатичного представництва в Латвії.
1. Заснувати в Латвії дипломатичне представництво української держави з дня 15 вересня 1918 року.
2. Дипломатичне представництво в Латвії значити до другого розряду посольств української держави.
3. Асигнувати в розпорядження міністра закордонних справ з коштів державної скарбниці, згідно з законом від 14 вересня 1918 р., 41833 карбованців на утримання дипломатичного представництва в Латвії з дня 15 вересня 1918 року до 31 грудня 1918 року.
Голова ради міністрів Лизогуб.
Міністр закордонних справ Дорошенко.

Закон

про заснування дипломатичного представництва в Литві.
1. Заснувати в Литві дипломатичне представництво української держави з дня 15 вересня 1918 року.
2. Дипломатичне представництво в Литві значити до другого розряду посольств української держави.
3. Асигнувати в розпорядження міністра закордонних справ з коштів державної скарбниці, згідно з законом від 14 вересня 1918 р., 41833 карбованців на утримання дипломатичного представництва в Литві з дня 15 вересня 1918 року до 31 грудня 1918 року.
Голова ради міністрів Лизогуб.
Міністр закордонних справ Дорошенко.

Закон

про заснування дипломатичного представництва в Польщі.
1. Заснувати в Польщі дипломатичне представництво української держави з дня 15 вересня 1918 року.
2. Дипломатичне представництво в Польщі значити до другого розряду посольств української держави.
3. Асигнувати в розпорядження міністра закордонних справ з коштів державної скарбниці, згідно з законом від 14 вересня 1918 р., 41833 карбованців на утримання дипломатичного представництва в Польщі з дня 15 вересня 1918 року до 31 грудня 1918 року.
Голова ради міністрів Лизогуб.
Міністр закордонних справ Дорошенко.

свих їх служб, надається для прибуття до служби поперстовий строк по одному дню на кожні 50 верстов. 3. Чинність статті 228 „У. с. у.“ поширюється на осіб, що не прибули до служби в строк, зазначений в попередній статті цієї постанови.
4. Ця постанова має силу до першого жовтня (квітня) 1919 року.
Гол. ради мін. Лизогуб.
Міністр юстиції Ротанов.

Постанова

про зміну § 49 статуту вищих початкових шкіл 25-го червня 1912 року. § 49 статуту вищих початкових шкіл—25-го червня 1912 року змінилося у якій редакції:
Учні, які успішно пройшли курс якого-небудь класу вищої початкової школи, мають право вступити учнем відповідного (дальшого) у порівнянні з прохідним) класу середньої загально-освітньої школи, підлеглої міністерству освіти, з обов'язком скласти при вступі іспит з латинської та обов'язкових в належній школі нових мов, які що вони не вчилися вищезазначених мов в вищій початковій школі і не мають відді. відного баду в своїм атестаті.
Примітка: Для вступу до реальних та комерційних шкіл—іспит обов'язковий по всім тим предметам, які в вищій початковій школі не викладалися.
Гол. ради мін. Лизогуб.
Міністр нар. освіти Василенко.

Нові підручники.

До видавничого відділу надіслано на розгляд рукописи О. Барзицького: 1) Казки (десять переказів). 2) Початкові лекції устного та письмовного висловлювання думок, частина перша. Згідно з методикою Кельнера та Ушинського. 3) Лекції українського правопису.
Гол. ради мін. Лизогуб.
Міністр нар. освіти Василенко.

Хроніка.

Гетьман в серцюч н'ї двізії.
Вчора його ясновельможність пан гетьман у супроводі двірцевого коменданта, старшого й молодшого осаулів відвідав 4-їший сердючий полк. В момент приходу його ясновельможності у дворі і в касарнях зібрався цей початковий на чолі з міністром військових справ Рогозем, начальником обрідючої двізії ген. Каменюком, начальником генерального штабу, командірами всіх корпусів і начальниками всіх двізіїв на Вкраїні. Пан гетьман піш в до церкви, де після короткої правительської промови наотці було відправлено молебень. По скінченню молебня відбувся перелад сотень кожної зокрема його ясновельможність докладно оглядав муштрові й боеві гімнастичні вправи, різні перешкодування. Молодий, бодьорий, здоровий та веселий вигляд

На бжучи теми.

Настр иза любов.

То неправда, що нас „рускіє“ не любять. Вони любили, люблять і будуть любити нас своєю настирливою любов'ю, і, що б не випустили нас з цупких своїх рук, не давали й не даватимуть в національно-еротачному захопленню своєму спокою навіть нашим мергям. Найкращим доказом того може служити замітка в останньому неділеному числі газети „Свободныя Мисли“ якогось К. Н. Яцковського, під тенденційно-спекулятивною назвою: „Памяти Тараса Шевченка“. Навішня маловідомий досі вірш Некрасова на смерть Шевченка, цей добродій, вирікає ось що: Шевченко, як відомо, не любив Некрасова, уникав знайомитися з ним, і називав його „партацьким віршомавом“. А Некрасов очоче друкував у себе в „Современникъ“ переклади „чужих песенок“ Шевченка, і повні захоплення гадки про них. Коли Шевченко упокоївся, Некрасов разом з іншими письменниками прийшов вклітатися його домовині, і тоді ж, в лютому 61 року у віршах оплакував його смерть. Але найцікавіше останнє підкреслення автора, для більшої його безсторонності подаємо його в оригіналі: Характерно, что въ этих стихахъ онь (тобто Некрасов) называетъ Шевченка „замѣчательнымъ чело въкомъ русской (а не чужой, не заграничной) земли. Поэтъ Украины не считался тогда чужестранцемъ“. Цілково слушно бз „все то те“.

Таки й було наше, А що ми тімки наймали Татарам на пашу Та полякам—ці старі сло а, будуть завжди новим в устах більшости „русокихъ людей“ і ніякі громи лихоліття, ніякий досвід історії не навчить їх чогось іншого.
Павло Мирючевич.

Зрадники.

Зрадники—це ми, українські федералісти, без ріжничі партій та напрямків, що стали тепер на шлях незалежної української державности. Але ж ні! Зрадники не вони, російські демократи без ріжничі партій та напрямків, що відокремилась від властних заяв і декларацій про „полную свободу самоопредѣлення національностей“ та стали на шлях примусової єдині Росії.
Хто ж на ділі є зрадником? Був такий російський письменник Висаріон Белінський, що скільки разів мнів свій ідейний фронт і „скагал то, чому поклоняється“. Не вважаючи на це, зрадником його ніхто не лічав і не лічав. І був такий російський письменник Михайло Мещников, котрий весь час бив себе в груди, запевнюючи, що на кожнім місці—у п. Суворина, як і у п. Гайдубурова—він служить єдиному Богові, і однак же він, цей представник російської преси, жив і одійшов в вічність Іудушаю Головлівим.
І це цілково натурально, бо на мій погляд, нам кваліфікують зраду та зрадників, то повинні не тільки порівнювати те, що, та в яких саме умовах говорив хтось рік чи місяць назад й говорити сьогодні, повинні брати на увагу не тільки те, чи що говорив він тоді й говорити тепер, але ще й те, що власне лежить в його душі там, внизу, під свідомістю. Хтось дуже влучно сказав, що коли два чоловіки говорять одне й тож, то вони не одне говорять. В березні та квітні 1917 р. ми й де-які російські демократи говорили буквально одне й теж про „свободу самоопредѣлення національностей“ та про федерацію—й може навіть з однаковою щирістю, принаймні в окремих випадках; однакже виявляється, що ми говорили цілково ріжне, бо ріжна в нас була психологія, ріжну вважал

ість придали ми своїм заявам, ріжну відовідальність і перед собою і перед суспільством брали ми за свої слова. Саме непримирення в людях це й є ота „психологія“, що складається незалежно й непримітно для них самих й котру жадними доказами не переконаєш.
Наша, українська психологія склалася під обхопом російського централізму. Психологія російських демократів—це є безумовно продукт, а з другого боку—своєїських, переважно французьких революційних впливів, що зробили російського інтелегента перш за все космополітом. Ося психологічна амальгама централізму та космополітизму й є підставою тої трагедії обидільних непорозуміннь та острих суперечок, що ніяк не можуть закінчитися зрадою. Возміть, наприклад, наших та російських есерів. Це ж буквально одне й теж, коли ви станете читати їх партійні програми. Можна сказати й більше. програма українських есерів просто таки переписана з російської. А між тим що ми бачили й бачимо? Це цілково ріжні люди, що ніколи остервороже ставилися одні до одних й провадили між собою невпинну боротьбу. Між ними і там і тут була програмова вимога федерації, але ж це були по суті цілково ріжні вимоги. Назва одна, а зміст інший.
Коли дві людини говорять одне й теж, то вони не одне говорять... Це треба цілково об'єктивно зрозуміти й з цього треба виходити в розв'язанні чи принаймні в з'ясованні непорозуміннь. Але ж перш за все для цього, як говорив один з героїв Поляковського, треба „чесно мислять, смотрѣть в свою душу не подлічав“. Ожж є conditio sine qua non, і в мене з'являється думка звернути на це осерливу увагу тої російської преси, котрій ще не надокучило обшувачу-

вати нас в зрадї, як ще недавно обшувачували нас в мазепістві. Тепер, як бачите, з гетьмана Івана Мазепу навіть чорноствяне російське духовенство почало молитися, визнаючи, що не він, а скоріше Петро заслужував анафему... Я певен, що кождо так буде і з нашою суперечкою про зраду федералістів; але ж лучше раніш, ніж пізніш.
Я кажу, що дозволив би собі звернути особливу увагу на все це отаких органів російської преси на Україні, як „Русскій Голосъ“ та „Голосъ Києва“, але на жаль, я не знаю, в якій мірі зазначена вимога Поляковського для них приступна та здійснима.
Дуже боюсь, що це цілково не по силам отій пресі. Не по зможі і не по душі. Досить вказати хоча б на те, що з цього боку нас вперто називають „визинившимися своїм убѣжденіямъ“, —не програмом там чи платформам, а самими переконаннями. Коли це не є ініціаторський прийом („визинивши“, мовляв!), то це очевидний недомисел. Справді, коли та чи інша думка є мое „убѣжденіє“, мое переконання, то вона, значить, є я сам, частка моєї душі. Коли я переконався в неправдивості, в помилковості тої думки й викинув її з своєї душі, то разом з тим думка та перестала бути моїм „убѣжденієм“. Ясно, що можна „взмѣнить свои убѣжденія“, змінити свої переконання—і в цім нема абсолютно нічого ганебного.—В. Белінський наприклад, це не один раз траплялося, —але не можна ні в якій разі „взмѣнить своимъ убѣжденіямъ“ (як що це дійсно переконання людини, а не щось стороннє, з боку їй навязане) нічим шляхом, ніяк той, яким шли так звані провозакаторні помічників охренок, що з революційних рідів раптом переходили в ворожий стан страху ради, або гнеті ради. Адеж я некому допустити й думки, щоб навіть співробітники п. Фімовського могли стати в

козаків та гарне виконання всіх даних їм завдань лишши у його ясновельможності найліпше враження. Оглянувши касарні й помешкання старшин та покуштувавши страву з силського котла, його ясновельможність пан гетьман, розпровадившись по дивував начальникам та козакам. В 12 год. 45 хвилини від радісній пошпини молодих козаків відхав до палацу. З приводу своїх відвідан його ясновельможність одміняв на цей всі запити по сотнях.
Обід у гетьмана. Позавчора в гетьмана відбувся урочистий обід у честь дипломатичного голови румунської місї Концеско. На обіді крім почоту та урядовців штабу його ясновельможності були присутні міністр закордонних справ Дорошенко, голова ради міністрів Лизогуб, товариш міністра закордонних справ Цалтов, старший радник українського міністерства закордонних справ Ралій, член української місї в Румунії на чолі з генеральним старшиною при особі його ясновельможності гетьмана України, Дашкевичем-Горбатським, перший секретар місї професор Догель, другий секретар полковник Новадовський.
В раді міністрів. В засіданню ради міністрів 15 жовтня замість поставлених у повістю цього дня справ про організацію на Україні охочих дружин та про штати українського державного телеграфного агентства, голова ради міністрів повідомив раду міністрів про листи, одержані ім від міністра народньої освіти М. Василенка. В першій листі голові ради міністрів пропонується, а в другому рекомендується поставити на обговорення ради міністрів справу з організацією особливої комісії по справах виборів до українського державного союму.
Після докладного обміну думок з приводу цих міністрів висловилася за організацію такої комісії, при чому постановлено присвятити одне з найближчих засідань ради міністрів обговоренню основ, на яких повинен бути вироблений законодавчий акт про вибори до державного союму.
Після перерви засідання ради міністрів відбула нараду з приводу політичних справ біжучого моменту і висловилася за організацію і посилення в державі, з якими бувша Росія була у спілці на початку війни особливих надзвичайних місій для встановлення дружніх стосунків з цими державами: Рада міністрів постановила в першу чергу одправити надзвичайні місї в найбільшій часі у Францію на чолі з помішником державного секретаря М. Могиланським і у Швецію на чолі з д. Коростовцем, бувшим російським послом в Пекнін.
До Вільсонової відпвіді. В місцевих дипломатичних колах вважають, що остання нота Вільсона по своему змістові намагається ніби то

відволікти мирові переговори. Чи то під впливом військових успіхів, чи може бути політичних міркувань, але зміст ноти заставляє правительства до нового листування й офіційних пояснень. У всякім разі відповідь треба вважати задовільною, через те що вона дає можливість дальших переговорів.
Закон про грчичу п. оясасівстві. Вироблено новий закон про приватну гірничу промисловість. Приватна гірнича промисловість може провадитись на землях всякого володіння, як скарбових так і приватних. Вся гірнича промисловість належить до відома право власности на недра належить власнику поверхні землі, державі ж належить верховне право розпорядитись такими земляними багатцями: 1) всі метали і руди, 2) земляне вугілля, горючі сланці, нафта і смола, 3) сіль і солані джерела, 4) куперасні руди та галуновий камінь, графіт і руди та галуновий камінь, графіт і руди, 5) сірка і сірчані руди, 6) доломит, крейданіє, огнецвітні глини і камні 7) дорожочні і кольорові камі. Власник може добувати для своєї потреби глину й камінь, не роблячи заяв.
По орет архієпископ Олексій. Цими днями повернувся до Києва з Москви владика Олексій. Як переказують нам, владика в самій Москві побувати не пощастило, але під Москвою він бачився з найсвятішим патріархом Тихоном, котрий вразі відвіду владика з України обіцяв йому всілякі принади речі, категорично відмовивши знати з владикою заборону коли він лишаться й надалі в межах української держави. Всякий український церковний рух патріарх з'ясовує собі уніатською інтрагою, очевидно, зосім не бажаючи розібратися в питаннях нашого церковного життя. Замештав владика Олексій в українському державному університеті.
До відносин між Україною та є вітською республікою. Народній комісар по закордонним справам Чичурин сповістав по телеграфу більшовицького представника в Берліні Іоффе про те, що в зв'язку з перебігом мирних переговорів більшовики не будуть пропускать товарів на Варшаву а також задержали всі товари які знаходилися в дорозі.
Лист до сполучних т-в у Базелі. Для зв'язання постійних зносин з швейцарською кооперацією, центральний український кооперативний комітет подав відвідомий листа до союзу сполучних товариств у Базелі.
Якою має бути „Росія“. В Києві відбулася нарада кадетів, в якій брало участь 8 членів Ц. К. партії. На рекозла права тоція, висловившись за монархізм. П. Мілюков з своєю позицією тепер майже самотній. Рішено орієнтуватися на праві круги та на землевласників.
Перегосвори кадетів з іншими пар-

не переставав ним бутн, бо не один раз мінвав погляди на окремі речі, але ніколи в життю не мінвав своїх особлічно політичних переконань. Дажі не зайвим рахую довести до відома тої ж редакції, що мою московську діяльність мене почали докоряти значно раніш від „Русского Голоса“, а саме—відомий п. Цюгольов, російський цензор у Києві і разом з тим українською журналістом, котрий у своїй доносі, що розтягнувся на 300 сторінок („Українське двіженіє, какъ одиный изъ этаповъ южно русскаго сенаратизма“) означив між іншим і мене, як злочинного „московскаго украинца“. А через що? Не через те, розуміється, що я, будучи московським журналістом, обстоював єдину недемію,—чого ніколи не було й бути не могло,—а саме через те, що майже весь час перебування у Москві я з С. В. Петлюрою стояв на чолі „Української Жизні“, в котрій діяльну участь приймали такі письменники, як М. Грушевський, В. Винниченко, С. Сфремов, О. Лотоцький, П. Стебницький і багато інших, і котра невпинно боролася з московським централізмом, хоча—що правда—я й не підозрівав тоді, що цей централізм сидить так глибоко й захоплює так широко російське громадянство, як то виявилось під час революції та українського руху після березня 1917 р.
Тільки проти отой Москви я й виступав—так у самій Москві і у Києві. Оце собі занотуйте.
Але—повітне додати—виступаючи проти тої Москви, яка,—скажу, пористуючись жаргоном д.д. Манджосія,—визинила своїм убѣжденіямъ, я разом з тим захопився ще більшою повагою до таких московців, як Герцен, Чернишевський, Ф. Корш, духовними соками котрих—це знов таки правда!—я є наскрізь просякнутий. Не „эл бтню меств“, а безжестко відчужність та побожність я відчуваю до тих моїх російських учителів; не

тім про організацію російського політичного центру не дали бажаного наслідку. Мають перенести наради на Кубань, де ліві партії сподіваються прихилити до ідеї республіканського ладу ватажків добровільської армії.

Делегація кубанського уряду. У Київі зараз пробуває делегація кубанського правого уряду, котра прибула цими днями з Кубані; делегація ця являється також делегацією організації терського козацького війська на Кубані. На чолі делегації стоять: військовий старшина Кротов, командир одного з полків, що б'ється на Тереку з більшовиками і бушуйки ад'ютант отамана терського війська Караулова—сестрик Войнов.

Безпосереднім завданням прибувшої делегації є вирішення дуже важких справ, що стосуються боротьби з більшовиками на території Терського війська.

Крім цього делегація має на увазі намітити шляхи до майбутньої торговельно-економічної згоди України з Тереком. В результаті безперервної війни з більшовиками, яка вже тягнеться пів року, Терек майже відрізаний від інших країв бушуйки Росії, частково й від України і має найгострішу потребу в предметах першої необхідності. Замість цукру, залізних виробів, шкури й інших предметів терський край міг би дати Україні значну кількість нафти, карасину й бензину з Гродненських промислів, які є на території Терського війська.

Про це ведуться переговори, результат яких, певне, задовольнить обидві сторони.

Експортний комітет. Цими днями в м-ві торгівлі й промисловості відбувається обговорення справи про конструкцію експортного комітету при відділі винаходів фабрично-заводського департаменту. В нараді братиме участь консультант проф. Пленко.

Спрєтування. В ч. 136 нашої газети у відділі "Хроніка" під заголовком: "В Дегтярівці" було надруковано замітку, в якій є таке місце: "на жаль д. Дикого (директора Дегтярівської богадільні) не підтримали деякі українські елементи."

Певна річ, що тут автор замітки має на увазі й українців слугащих в Дегтярівці.

Господарська і адміністративна діяльність д. Дикого у Дегтярівці і його відношення до слугащих українців і взагалі до наших національних справ були такого характеру, що українці слугаючи в Дегтярівці не мали жадних підстав підтримувати д. Дикого як директора і як українця.

Помешкання Молодого театру знову зарєєстровано. Молодий театр передав справу до прокуратури.

Молдаванизация. На Пречисту в Солом'яній церкві був храм. Урочисту службу Богу правив бесарабсь-

кий вигнанець архієрей Гаврило, причому святе Євангеліє читав по московському, по слов'янському й навіть по молдаванському; і нехай молва хоч молдаванизация, аби не українизация.

Од редакції.

Повідомляємо наших читачів і передплатників, що редакція тимчасово залагодила той матеріальний кризис, який був загрожував закриттям "Нової Ради". Газета буде виходити. Звертаємо увагу наших прихильників, що дали існування "Нової Ради", як одної з відповідальних трибун української національної думки, буде залежити в значній мірі од нашого громадянства, яке ми просимо допомоги нам ширшою передплатою і розповсюдженням нашої газети.

По Україні.

Професійна освіта. Вол. губ. шк. рада відкрила в м. Малих Вороб'ях ремісничо-наукову майстерню.

"Просвіта". В с. Молодецькому (Уманського пов.) одкривається т-во "Просвіта".

Навчання кооперації в школах. Уманська кооперативна шкільна рада виробила і затвердила програм викладання кооперації в двохкласових, вищих початкових і середніх школах.

Школи. В Зінкові одкрито українську мішану гімназію. В масткові Животовської під м. Опішня—одкрито сільсько-господарську школу.

Цензурують. Начальником варти міста Браслава на Поділлі 15 жовтня цього року конфісковано в Браславській повітовій народній книгарні 293 примірники брошури ефремова "Як висловитися робочим людям з бідності". Це зроблено ніби-то на підставі розпорядження, одержаного начальником повітової варги від губерн'яльного старости 7 жовтня.

З'їзд вчительських спілок. В неділю 13 жовтня почалися засідання вчительських спілок Херсонщини. З'їзд одкрив голова одеської вчительської спілки д. Славченко. На з'їзді вибрана була комісія, яка розглядатиме становище вчительських спілок Херсонщини.

Староста Андюв. наказав розлучити всі думи на Волині.

злюбну месть, а щирю братню любовь та повагу відчував і відчуваю я й до таких особистих друзів моїх росіян, як небижик В Обнінський та С. Мельгунов (хай довго живе!) На жаль, так мало їх—і тих і друзів!..

Не знаю, чи наведуть оці мої вразівки на якийсь роздум п.п. Манджосів, чи ці добродії проковтнуть їх безслідно, або воспінають замуляти на мумол свого словесного глею, але мені в кожній разі здається, що в наших позовах о зради та зрадників неможна обходити та замовчувати таких фактів як ті, що зараз мною зазначені. Може хоч де-кого з тих, хто пише на сторінках "Русского Голоса", ці факти побудять озирнутися та придивитися, в яку вона попали компанія. Може з'ясуєть вони для них і те, чому українські федералісти, не відмовляючись від цієї назви, стали самостійниками і гадають, що до федеративного будовання можна буде вернутися лиш тоді, коли знинке та злочинна хвороба, що називається російською централістичною психологією. Чи це буде через п'ять чи через двадцять п'ять років—я не знаю, але чим швидше це збудеться, тим розуміється, краще. Чуйте, панове Манджосі: *тими крає!* Але, вбачте,—для цього треба, щоб і ви (а йма вам лебіш!) як можна швидше вступилися з дороги, бо з такими сусідами, як ви, сама думка про можливість майбутнього федерування з Московщиною може остаточно й назавше загинуть.

Дозвольте закінчити цю статтю інтересною зустріччю, що склалася в моїй хаті цими днями. Мені здається, що вона також має на сама тільки особбете значання.

Одчиняються двері й на порозі з'являється фігура відомого московського письменника та земосюзного діяча, з котрим приходилося працювати на стільких російських шпатах. Обнялись, приятельськи поцолувались й з обох боків поспіла сь запитання,

що і як. Виявилось, що мого знайомого більшевник задушили на смерть, його масток в п-ської губернії зруйновано, а сам він ледве добрався до України, котра поки що всіх гостинно приймає. Приятель мій захопленій краскою Києва й дуже жалкує, що не знає української мови, бо без цього не вважає можливим йти на службу в державні або громадські інституції. А їсти-пити треба, і взагалі самопочуття дуже погане. Особливо драгують його московця його ж такі земляки.—Ви не можете уявити собі, яка гидота сидіти тепер у київських ресторанах та слухати, як всіляно—вбачте—навочку котру приютила, гріє та годує Україна, на її ж адресу пишуть та лихословять. Або візьміть газети. Я дуже близько знав у Москві одного з редакторів "Русского Голоса" (приятель назвав прізвисько) і певен, що слід було б мені лиш завітати у редакцію, щоб зараз таки дістали роботу, але чи ж можу я, що не втрапив ще моральне почуття, працювати в унісон з тими добродіями, які на Україні палать по Україні-ж та українцях зі всіх своїх газетних закутків.

Я слухав та любовався моїм приятельом, бо напевно навіть "Русскій Голос" погодиться, що передо мною сидів дійсно авторитет наших часів. Признаюсь, що мені завжди було надзвичайно соромно за тих моїх землячків, яких прізвиська читав у списковій співробітників "Русского Голоса", а тепер од з'явився з Москви компаніон мені, який відчуває такий же сором од самої думки, що він міг би працювати на отих шпатах?

Але ж все така зрадницька? Може тепер буде легше відповісти на це запитання п.п. росіянам.

Ол. Саліковський.

Телеграми.

В оборону української мови. (Од влас. кор.)

ПОЛТАВА, 11. В той час коли вороги української держави, користуючись нашою гостинністю зорганізувались в міцні противодержавні організації прикладають всіх сил, щоб

визнати мову московську державною нарівні з українською, ми організаційні збори філії національного союзу на Подлавшині рішуче протестуємо проти таких виступів неукраїнського елементу, що збігає, покинувши свій рідний московський народ у нещасті і сам чинить шкоду народу українському. Хай не забувають вороги наші, що державною мовою є і буде тільки мова українська, на якій говорить вісімдесят відсотків населення України, як видно з перепису 1897 року. Тому численному населенню держава муєсть дати змогу вживати в всіх установах тільки мову українську і чути від урядовців тільки українську мову. На тому стоїмо й стоїти будемо. Коли ж мова українська та московська будуть зрівняні в правах, тоді урядовці, покинуть навчання української мови і все урядовання в державі переведеться на чужу мову нашому мову, московську. Всею душою всіма силами підтримуємо виступи міністра Кістнінського, Сергія Павловича Шелухіна та рідних організації й установ. Хай вистарчить їм сил та енергії захистити державну мову України від ворожого нападу в цей історичний мент.

Президія союзу.
Турецька нота Вільсонові.
ВАЗЕЛЬ, 15. Турецький посол передав єванському правительству ноту для Сполучених Штатів з запрошенням розпочати переговори про перемир'я й мир на основі програми Вільсона.

Преса про Вільсонову відповідь.
БЕРЛІН, 15. "Lokal Anzeiger" з приводу останньої відповіді Вільсона пише: і тут треба знов зазначити, що поданий текст не є офіційним, доповненим текстом Вільсона, але тільки його переклад по повідомленню американських газет. Перед тим, як робити які-небудь коментарі до останньої ноти Вільсона треба почекаати, поки буде одержаний перевірений доповідний текст, котрий буде передано німецькому правительству дипломатичним способом. Щож до нещадності про яку згадується в ноті, то це є напевн, котрий уже спростовували німецькі офіційні кола.

Становище консерваторів
БЕРЛІН, 16. Консервативна фракція палати депутатів прийняла резолюцію: відмовитись од усякої боротьби внутрі Німеччини і навіть відлясти боротьбу проти заведення загального виборчого права Прусії.

Німецька нота й союзники
ЛОНДОН, 16. Рейтер повідомляє. Британське закордонне відомство одержало німецьку ноту. Бальфур і Бонар Лоу радяться з Лйд Джоржем. Очевидно, наслідком наради Лйд Джорж один буде давати пояснення з приводу становища.

Вільсон весь час радиться з союзниками з приводу німецької відповіді й виробляє порозуміння.

Резолюція Льюге.
ЖЕНЕВА, 16. Конгрес французької соціалістичної партії ухвалив резолюцію Льюге про схилення інтернаціоналу. Інтернаціонал муєсть бути готовим виступити проти всякого правительства з імперіалістичною програмою. Резолюція гудить в тручання Франції в Росії та Сибіру і вимагає утворення третейського суду й союзу народів на міцних підвалинах.

В австро-угорських делегаціях.
ВІДЕНЬ, 16. Сьогодні комісія по закордонних справах збереться для заслухання заяв Буріяна на адресу української делегації.

Снасування військового управління в Польщі.

ЛЮБЛІН, 16. Офіційно повідомляється, що австро-угорське правительство згоджується скасувати військове управління в Польщі й підтримати цивільну організацію з метою відбудовання краю, для чого дати в її розпорядження кошти та установи. З свого боку Польща повинна продати Австро-Угорщині лишки своїх харчових запасів та сировини. Військові ревізії приймаються. Державну допомогу польським організаціям вирішено передати в руки польських установ.

Угорський кабінет.
БУДАПЕШТ, 16. Одставка кабінету Векерле вирішена. Утворення

нового кабінету буде доручено бувшому міністрові-президенту фон-Навай, котрий, як особа, що користується довір'ям корони, зможе об'єднати партії. Провідні партії радяться.

Реформа управління Чехією.
ПРАГА, 16. Звітка, що намістник перевів реформу державного управління Чехії, не повна до кінця міжнародних переговорів істаування теперішніх установ невідмінно.

Дописи.

НОВОГРАД-ВОЛИНСЬКИЙ. Культурно-просвітний рух серед місцевої інтелігенції набирає досить значних розмірів. Гурток піонерів української культури та національно-державної думки продовжує та поширює свою почесну діяльність. Де-які реальні наслідки цієї праці вже тепер можна зазначити. Істнує місцева "Просвіта", заснувався дуже гарний хор переважно з учителів, що були тут на курсах. Хор цей улаштував кілька концертів, на яких були виконані твори Стеценка, Лисенка, Лопатинського та ін. Концерти, під орудою місцевого учителя Мих. Стушенка мали значний успіх і зробили гарне враження на присутніх гостей німецьких офіцерів та жовнів.

Мається на думці улаштувати газетний кіоск, де б можна було постійно одержувати українські газети і таким чином поширювати свою пресу.

Варто згадати про книжку о. П. Антоновича "Коротка історія Волині", котра вийшла в Житомирі накладом губерн'яльного земства книжка ця може стати корисним джерелом для історика Волинського краю, бо в ній автор зібрав цінний матеріал, котрий міг бути доступний йому як місцевій людині, добре знайомій побутом свого краю. На жаль книжка о. П. Антоновича застрягла у нетрах губерн'яльного земства і не має майже ніякого розповсюдження. А треба було б увільнити її з неволі і поширити—праця шановного автора заслуговує на увагу. Не можна обійти мовчанкою відношення місцевого духовенства до української справи. Звичайно, новоград-волинське духовенство не має жадної претензії чимсь відіржуватись від переважної більшости батюшок, для котрих московський патріарх—закон і пророки, а про Україну й байдує. Але ми не хочемо ні підкреслювати цього відношення, ні звертати на нього особливої уваги—просто зайвий раз нотуємо негативне відношення українського духовенства до української справи. Тут би, здається можна сказати: скільки вогка не годуй (українським хлібом), а він все в ліс (себ-то в "єдиную, неделимую") дивиться.

тач! Від распорядчиків вечора — всі балкали на „общепонятном языкѣ“, Тим більш тяжке вражіння залишається, коли знаєш, що організаторами цього вечора є наші місцеві гімназисти та гімназистки, котрим, здавалося б, треба більш уважно ставитись до народньої праці.

Завдання нашого гуртка взагалі дуже гарні, тому можа надіятись що в свій дальший діяльності гурток стане на відповідний шлях.

Література, наука.

"Народня Справа"—вийшло ч. ч. 38—39. Зміст: Ф. Зайко-Зайкин: Б. К. Дорошкевич.—С. Яворенко: Про нові земські вибори.—С. Сисовко: Де живуть українці та скільки їх?—Гр. Гетманець: Хіба лудче буде, коли країна одділиться.—І. Савицький: На селі.—М. Гродзинський: Березить свої садки. Ф. Зайко-Зайкин: Про ґрунти.—Ів. Прихороженко: Кооперативні нариси.—А. Скороходько: Кооперативне страхування скоту.—Н. Григорієв: Освітні заходи й завдання народньою самоврядування на Київщині. Юридичний відділ. Хроніка земського життя. Всякі звістки. Дописи.

"Село"—вийшло ч. ч. 38 і 37. Зміст: М. Гедованець: Вірш.—Рідною країно! Обижи ми, нар. освіти. До свята відкриття Державного Університету в Кам'янці на Поділлі.—В. О.: Жіноча грамотність. А. Живомко: Віля дитини.—І. В.: Андрей.—В. Островський: Вірш. Громадські будинки. Дописи. З життя України й Поділля. Почтова скринька. Оголошення.

Полтавський Кооператор. Число українських кооперативних видань збільшилось ще одним часописом. З 1-го жовтня в Полтаві виходить "Полтавський Кооператор"—орган Полтавської Спільноти Співживчих Товариств.

Повідомлення.

Відкриття Українського Народнього Університету в Київі. Заходом і при участі просвітної комісії Українського Університету, Наукового Т-ва, Центрального Кооперативного Уставоз, Всеукраїнської спілки, Всеукраїнської спілки земств, губ. і повітвх земств—т-ва праці, правників, економістів, т-ва "Просвіта" і інших, відкривається Український Народній Університет, якого завданням (уде розповсюдження систематичних наук і прикладного знання серед української людности. В університеті будуть віділи: науково-популярний і спеціальний-академічний. Крім цього буде одержаний підготовчий курс.

Науково-популярний (курс двоєричний) ставити основним завданням привабити шкільній народу до науки і задовольнити загально-освітню потребу широких верств громадянства. Крім доповниє і систематизувати початкові знання слухачів, поширює світогляд, навчає розбиратись в життєвих питаннях і дає спеціальні знання користні в практичному житті (кооперативні, технічні, агрономічні і ін.).

На академічному відділі (курс двоєричний) будуть прохидити університетські дисципліни. Тут будуть здобувати науку ті особи, які незадовольняються загальною освітою науково-популярного курсу, а хочуть в певному напрямкові спеціалізуватись. Сюди приймаються особи, котрі в тілі області науки, в якій хочуть спеціалізуватись мають більш-менш знання—курс сервдних шліп.

В університеті: можуть вступати особи обох полов в молодше 13 років, неалежно від національності та віри.

Дипломи про попередню освіту від вступальних до університету не вимагаються, а також користь степені освіти вступального, як загальноє правило, університет не робить.

Слухачі університету, в силу статуту не користуються ніякими особливими правами, аби привілеями, які даються державними школами своїм учням, як от права на державні посади, вільності іспити в державних комісіях та інше.

1. Особи, бажаючі вступити до університету, повинні подати до правління університету відповідне прохання. Прохання приймаються на Терешківській 2. Провідна комісія Українського Університету від 4 до 6 годни вечора щодено, крім свята та можа надіслати й по пошти.

2. Останній термін подати прохання буде визначений опісля, в залежності від кількості поданих прохачів і вільних місць в аудиторіях, лабораторіях університету і встановленого комплексу на різних курсах університету.

3. В проханні за підписом вступального повинно бути зазначено: 1) на який відділ або на які окремі дисципліни бажає особа записатись, 2) час народження, 3) імя, по батькові та назвисько, 4) точну адресу.

4) Кожний слухач отримає вхідний квиток, в яким будуть помічені дисципліни, на які ся особа записалась і практичні іспити. Цей квиток буде видаватися особисто в канцелярії університету. При одержанні квитка слухачі заповнять статистичні картки.

5. Умовини для вступу на спеціальні курси будуть зазначені в проспектах до цих курсів.

При університеті закладаються: 1) т-во по збільшанню коштиз К. Укр. Нар. у-ту та 2) т-во допомоги слухачам Нар. у-ту, перше т-во дбає про збільшення коштиз у-ту та вносить платву за слухачів, які їй не можуть внести. Друге т-во—дбає про допомогу слухачам; при нм має бути проф. Удалья, бурса, книжка біро та бюро праці.

Просвітна комісія Українського Університету.

